تىك باستاما، جاڭا ساپار

تاۋ قويناۋىنان شىققان ھەڭ ارداقتى "گۈلي"

□ گازەتىمىزدىڭ جالپىلىق اقپارات قۇرالدارى تىلشەرى لي ياڭ، لياڭ ليحۋا

11 ـ ايدىڭ 27 ـ كۈنى كەش، گۇاڭجوۋ باييۇن اۋەجايى.

پاشاگۇل كەرىم زالدان شىقتى، جۇمسىشى دوستارى حالچەم زيا قاتارلى 5 ـــ 6 بويجەتكەن ئالا گۈلى، روزا گۈلىن الىپ قارسى الدى. "گۈلي اپەكە، ئىز ئىسزدى تەلەۋيزوردان كوردىڭ، قۇلپىرىپ كەتىپسىز"! حالچەم بىلاي دەدى: ئىسز قازىر كوپشىلىكتىڭ كوڭىلىندەگى "ايدولسىز"!

وڭتۇستىك شينجياڭداعى كوپتەگەن بويجەتكەندەردىڭ اتىنا "گۈلىدى" قوسادى، ول "گۈل" دەگەندى بىلدىرەدى. جۇمسىشى دوستارىنىڭ ايتىپ وتىرعان "گۈلي اپەكەسى" ـــ قىزىلشۇ قىرعىز اۋتونومياسى وبلىسى ۇلۇقشات اۋدانىنان كەلگەن پاشاگۇل.

گۈلي گۈلدەي جايناپ تۇر ـــ القىزىل ئجۇزى، اپياق مارجانداي تىستەرى، ورىلگەن بۇرىمى كوركىن اسىراتىن، جۇرگەن ئجۇرىسىنىڭ ئوزى قاندايى اسەم، سويلەگەن ئسوزى دە انىق، ۇعىنعىتى، شينجياڭدىقتارىدىڭ اۋىنىندەگى "گۇاڭپۇ" (گۇاڭدۇڭ اۋەنىندەگى پۇتۇڭحۇا) 14 جىلدىق گۇاڭدۇڭ تۇرمەسىنىڭ ايعاعى.

11 ـ ايدىڭ 24 ـ كۇنى مەملەكەتتىك "ھەڭ ارداقتى قىزمەتكەر" جاريالاۋ سالتى بەيجيڭدە وتكىزىلدى، پاشاگۇل قاتارلى بۇكىل مەملەكەتتەن 10 ادام "ھەڭ ارداقتى قىزمەتكەر" اتاعىن يەلەدى. سىلىق ساحناسىندا پاشاگۇل قىرعىز ۇلتىنىڭ ئداستۇرلى ۇلتتىق كيىمىن كيىپ، قۇانىشتان گۈلدەي جاينادى، تاقياسىنداعى اق ۇلپەك ۇكسى مۇزتاۋ شىڭىنىڭ اقشا قارىنداي بولىپ كورىندى.

سىلىق تاراتقان سول جەردە جۇرگىزۇشى "ھەڭ ارداقتى قىزمەتكەرگە" بىلاي دەپ انىقتاما بەردى: ئوز قىزمەتتەرىنەن تاپجىلماي، قىزمەت ورنىن ئسۇيىپ، كاسىبىن قاستەرلەپ، قامال الپ، قيىندىقتاردى جەڭىپ، قاراپايىم قىزمەت ورنىندا ەلەۋلى ناتيجە جاراتتى.

ال اۋىلداستارىنىڭ نازارىندا پاشاگۇلدىڭ ئوزى دە، ئىسى دە اناعۇرلىم كوركەم، ول ئىس جۇزىندەگى ارەكەتى ارقىلى كوپشىلىكتى تەك قۇلشىنا كۇرەس جاساعاندا عانا، تاسقا دا تامىر تارتىپ، كوركەم گۇل اشۋعا بولاتىندىعىنا سەندىردى.

"مەن تاعدىرعا سەنبەيمىن، تەك قوس قولىما عانا سەنەمىن"

11 ـ ايدىڭ 30 ـ كۇنى تۇستەن بۇرىن دۇڭگۇاننىڭ حۇمىن تەڭىز قايراڭىندا كۇن شۇعالاسىن شاشىپ، تەڭىز جەلى باياۋ ھسىپ تۇر. تەڭىز جيەگىندەگى شارباق جولدا پاشاگۇل 3 جاساتعى ۇلى شيرىنبەك دۇيسەندى كوتەرىپ، "قاراشى، انا جاق حۇمىن كوپىرى، نەتكەن ايبىندى"، ـ دەدى.

سول كۇنى زاۋودتا كەزەك بويىنشا دەمالىسىن العان، پاشاگۇل مەن كۇيەۋى بالاسىن ەرتىپ تەڭىزدى كورۋگە كەلگەن. قازىر وتباسىنداعى 3 جان دۇڭگۇاننىڭ تەز ريتمدى تۇرمىسىنا بۇكىلدەي ۇيلەسىپ كەتتى. "تۇسكى استان كەيىن مەتروعا وتىرىپ جارتى ساعاتتا قايتىپ كەتۋگە بولادى، وتە قولايلى"، ـ دەدى پاشاگۇل.

37 جاساتعى پاشاگۇل دۇڭگۇانداعى لۇيجوۋ ايماق كيىم شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ جۇمىسشىسى. 2006 ـ جىلى ول اۋىلى ۇلۇقشات اۋدانىنان دۇڭگۇانعا كەلىپ جۇمىس ىستەگەن. 14 جىلدا ول ىلگەرىندى ـ كەيىنگى 1300دەن استام ادامدى گۇاڭدۇڭعا كەلىپ جۇمىس ىستەۋگە ۇيىمداستىرىپ، بۇقارانى باستاپ، كەدەيلىكتەن ارىلىپ كىرىستى ارتتىرۋدىڭ"باستاۋشى قازىنا" اينالدى.

پاشاگۇلدىڭ كۇيەۋى دۇيسەن سىدىق ونىمەن بىرگە سىرتقا جۇمىس ىستەۋگە شققان اۋىلداسى. "قازىر ەكەۋىمىزدىڭ ايلىق كىرىسىمىز 10 مىڭ يۋاننان اسادى، ۇلىم دا زاۋودتىڭ ماڭىنداعى بالا باقشاعا كىردى، الاڭسىزبىن"، ـ دەدى پاشاگۇل.

قىرعىز ۇلتىندا مىناداي ماقال بار: ەڭبەكشىلدىڭ قارنى توق، جالقاۋ تاعدىرىنا نالىدى. پاشاگۇلدە كەدەي بولىپ كوردى، الايدا ەشنارسەدەن قايىمقپادى، "مەن تاعدىرعا سەنبەيمىن، تەك قوس قولىما سەنەمىن".

پاشاگۇل ۇلۇقشات اۋدانى ئبورىتوعاي اۋىلى اقشي قىستاعىندا دۇنيەگە كەلگەن، بۇل قىستاق تەڭىز دەڭگەيىنەن 2400 مەتر بيىك، قالىڭ تاۋ قورشاعان، تاۋ قويناۋىنداعى كەدەي قىستاق. 14 جاسىندا اكەسى قايتىس بولىپ، وتباسى ارىسىنان ايرىلادى، "ول كەزدە 10 مىڭ يۋان قارىز ارقالاپ قالدىق، شەشەم مەن اعا ـ سىڭلىلەرىمىز جىلاي ـ جىلاي كوز جاسىمىز قۇرعاپ قالدى"، ـ دەدى پاشاگۇل.

تاقىر تاۋ بەتكەيىندە وتىرىپ قويلارعا قاراپ پاشاگۇل ويعا باتادى: كۇنىمدى وسىلاي قوي جايىپ، نان قاجاپ وتكىزۋىم كەرەك پە؟

اقشا تابۋ ئۇشىن، پاشاگۇل ماقتا تەردى، اسحانادا تاباق تاسىدى، بالا دا باقتى، الايدا ورىنقتى كىرىس كىرگىزە المادى.

2006 ـ جىلى ۇلۇقشات اۋدانى ەگىنشى ـ مالشىلاردى گۇاڭدۇڭعا بارىپ جۇمىس ىستەۋگە ۇندەيدى، سول كەزدە 23 جاساتعى پاشاگۇل بۇكىل قىستاق بويىنشا ئبىرىنشى بولىپ تىزىمدەلدى. "ول كەزدە كوپتەگەن ادامنىڭ نازارىندا قىز بالا ۇيدەن شىقپاۋ كەرەك، قايدان ەل الدىندا ورتاعا شىعۋ بولسىن". شەشەسى دە قىزىن جىبەرگىسى كەلمەيدى، الايدا پاشاگۇل باتىلدىقپەن بىلاي دەيدى: "مەن ئسىزدى باقتىتى تۇرمىسقا كەنەلتكىم كەلەدى".

مالشىدان جۇمىسشىعا دەيىن، ودان زاۋودتاعى شينجياڭدىق جۇمىسكەرلەردى باسقارۋشىعا دەيىن، باسقان جولى وڭاي بولا قويعان جوق. پاشاگۇل كوزىن قانشا جاسقا مالدى، اققان تەرى قانشا، ئوزىنىڭ دە ەسىندە جوق.

گۇاڭدۇڭعا العاش كەلە قالعاندا پۇتۇڭحۇانى تىڭداپ ۇعىنۋى، سويلەۋى قاتتى ناشار ەدى، تاقاتسىزدانعاندا سەكىرىپ كەتەتىن. دىبىستاۋعا ماشقتانعاندا باسقالارعا نەپال جاساماۋ ئۇشىن، ول ىرىقتىلىقپەن بوس جاتاق عيمارات ىشىنە كوشپ كىردى، "ئار كۇنى ەمىن ـ ەركىن داۋىستاپ وقىعاندىقتان تەز جەتىلدىم، عيمارات ىشىنە ئشى قاڭىراعان، كەشتە ئبىراز قورقامىن".

تەحنيكاسى جەتەرسىز بولعان سوڭ، باسقالار جۇمىستان ئتۇسپ كەتكەندە، ول جاپالىلىقپەن ماشقتاندى، قولدارى ويىلىپ، بىلەگى قۇددى بولكادداي ئىسپ كەتتى. تەمىرشىلىك ەرلەر ىستەيتىن جۇمىس بولسا دا ول ىستەي بەردى، ۇستازدىڭ وعان جانى اشىسا، ول: "ئبىر تەحنيكانى ارتىق بىلسەم زيان شەكپەيمىن" دەيتىن.

جول قاراجاتىن ۇنەمدەۋ ئۇشىن، 2015 ـ جىلى، سىرتقا شىعىپ جۇمىس ىستەگەننەن 9 جىل بولعاننان كەيىن، پاشاگۇل تۇڭعىش رەت اۋىلىنا قايتتى. بۇل كەزدە، شەشەسى ول جىبەرگەن اقشامەن بەيقۇت ئۇي سالىپ العان بولاتىن، باۋىرى شينجياڭ داشۋەدەن وقۋ تاۋسقان. پاشاگۇل ئوزىنىڭ ەڭبەگى ەش كەتپەگەنىن سەزدى.

"گۇاڭدۇڭعا تۇڭعىش رەت كەلگەنمىدە، 5 تاۋلىك بويى تىكەدەن تىك تۇرىپ، جاسىل ئتۇستى 3 پويىز اۋىستىردىم. ئبىر ايدان كەيىن، بىرگە كەلگەن 35 اۋىلداسىم تۇگەل قايتىپ كەتىپ، مەن جالعىز قالدىم". تاعدىرىن وزگەرتكەن سول جولعى ساپارىن ەسكە العان پاشاگۇل تەبىرەنە:"سول قادامدى باسىپ وتكەنىم قاندداي جاقسى بولدى، كەرى شەگىنبەدىم"، ـ دەدى.

"مەن باردا ولاردىڭ دۇڭگۇاندا ئۇيى بار"

11 ـ ايدىڭ 30 ـ كۇنى ساعات 22، جۇمىسشى ـ قىزمەتكەرلەر جاتاعى. اسىعىس شىرىلداعان قول تەلەفون ۇنىمەن پاشاگۇلدىڭ قۇشاعىنداعى جاڭا عانا ۇيىقتاتقان ۇلى مازاسىزدانا كىشكەنتاي قولىن سەرمەپ جاتتى. پاشاگۇل دەرەۋ دىبىستى باسىپ، توسەكتەن ئتۇسىپ، تازالىق ۇيگە كەلدى، "سالەمەتسىز بە، مەن پاشاگۇلمىن، نە شارۋا؟"، ـ دەپ سۇرادى ول باسەڭ ۇنەمەن.

تەلەفون ۇلۇقشاتتىق جىگىت تۇردالى ابىلەزدەن كەلىپتى. "گۇلي اپەكە، بىرنەشە كۇننەن كەيىن زاۋودقا جۇمىسقا قايتا بارايىن دەپ ەدىم، بولا ما؟"، "بولادى ـ عوي، بالىم، قازىر زاۋودقا ادام قاجەت، قارسى الامىن". سالەمنەن سوڭ، پاشاگۇل 2016 ـ جىلى دۇڭگۇاندا 3 جىل جۇمىس ىستەپ اۋىلىنا قايتقان تۇردالىنىڭ جاڭا ئۇي سالعانىن، باسىنا ئۇي تىگىپ، باۋىرىنا قازان اسقانىن ئبىلدى.

"كەزىندە ول سالت بولاتىن، قولى قىسقالقتان كەلىنشەك الا الماي، ۇنەمى ۋايىمداپ ئجۇرۋشى ەدى. سول كەزدە مەن وعان جاپالىلىقپەن قۇلشىنا ىستەسە، جاقسى كۇندەردىڭ الدان شىعاتىندىعىن ايتىپ ئناسيحات جۇرگىزەتىنمىن. ەندى مىنە ئبارى وزگەردى، ول وسى رەت كەلىنشەگىن ەرتىپ بىرگە اقشا تابۋعا كەلەتىندىگىن ايتتى"، ـ دەپ قۋانا كۇلدى پاشاگۇل.

اناعۇرلىم كوپ اۋىلداسىنىڭ سىرتقا شىعۋىنا تۇرتكى بولۋ ئۇشىن، پاشاگۇل ۇنەمى اۋىلىنا قايتىپ تۇىىسشىلاعان ورايدا، اۋىلداستارىنا سىرتتاعى تاماشا دۇنيەنى ايتىپ، پارتيانىڭ جاقسى ساياساتىن دارىپتەيتىن. 3 ـــ 5 ادامنان 20 ـــ 30 ادامعا كوبەيىپ، ودان جۇزدەن، مىڭنان استى... بارعان سايىن كوبەيگەن اۋىلداستار اق تاياعىن تاستاپ، زاۋودقا كىرىپ جۇمىسشى بولدى، ارحيۆ تۇرعىزىلىپ، كارتچىكالاندىرىلعان 279 كەدەي وتباسى سىرتقا شىعىپ جۇمىس ىستەۋدىڭ ارقاسىندا كەدەيلىكە قوش ايتتى.

13 جاساتعى قىز بالا نۇررزات ئمۇتالىپتىڭ ايعاى مۇگەدەك، ۇزاق ۋاقىت دوڭگەلەكتى ارابانى سەرىك ەتتى. ئمۇتالىپ بابا ەرلى ـ زايىپتى ەكەۋى بىردەي مالشى، بالاسىنىڭ اۋرۋىن ەمدەتكىسى كەلگەنمەن، اقشاسى جەتپەيتىن ەدى.

"ئبزدىڭ زاۋودقا كەلىپ جۇمىس ىستەگەندەر، اقشا تاۋىپ بالانى ەمدەتەسكەندەر". 2018 ـ جىلى پاشاگۇل ۇيىنە قايتىپ تۇىىسشىلاعان كەزىندە، ەرلى ـ زايىپتى ەكەۋىنىڭ قينىشىلىعىن كورىپ قاتتى ابىرجىدى. "ئبىراق ئبز جۇمىس ىستەۋگە كەتسەك، بالاعا كىم قارايدى؟"، "وندا ئۇي ىشتەرىڭمەن بىرگە بارىڭدار!".

وسىدان سوڭ ئمۇتالىپتىڭ ۇيىندەگى 4 جان بىرگە دۇڭگۇانعا كەلدى، ۇلكەن قىزى دا زاۋودقا كىرىپ جۇمىس ىستەدى، ەرلى ـ زايىپتى ەكەۋى جانە ۇلكەن قىزى ئار ايدا 10 مىڭ يۋاننان استام اقشا تاپتى. پاشاگۇل كومەكتەسىپ شيياحاناعا حابارلاسىپ ەمدەتتى، جايشىلىقتا بالانىڭ قالپىنا كەلتىرۋ جاتتىعۋىن جاساۋىنا جاردەمدەستى. 2 جىلدىق ەمدەلۋ ارقىلى نۇررزات باسقالاردىڭ قولتىقتاۋىمەن تۇرەگەلىپ تۇرا الاتىن بولعاندا، جانارىندا بولەكشە نۇر وينادى.

ۇلۇقشات اۋدانىندا پاشاگۇلدىڭ تەلەفون ئنومىرى جۇرتقا جاريا، اۋەلى، توڭىرەكتەگى اقتاۋ اۋدانى مەن تۇان الاڭ، لياڭ ـ دۇيدەگى اۋىلداستارعا دەيىن دۇڭگۇاندا "گۇلىدىڭ" تۇراتىندىعىن، سىرتقا شىعىپ جۇمىس ىستەپ اقشا تاپىپ بولسا، سونى نزدەسە بولاتىندىعىن بىلدەدى. تۇنگى ساعات 2 ـــ 3 تەردەگى گۇاڭجوۋ پويىز ۋوكزالىندا قانشا رەت بوران ـ شاشىنعا قاراماي اۋىلداستارىن كۇتىپ الىپ ـ شىعارىپ سالعانىن پاشاگۇلدىڭ ئوزى دە ساناپ بەرە المايدى.

"ول اۋىلداستارىنا اق جۇرەگىمەن ماملە دىم"، ـ دەدى.

"مەن باردا ولاردىڭ دۇڭگۇاندا ئۇيى بار"

11 ـ ايدىڭ 30 ـ كۇنى ساعات 22، جۇمىسشى ـ قىزمەتكەرلەر جاتاعى. اسىعىس شىرىلداعان قول تەلەفون ۇنىمەن پاشاگۇلدىڭ قۇشاعىنداعى جاڭا عانا ۇيىقتاتقان ۇلى مازاسىزدانا كىشكەنتاي قولىن سەرمەپ جاتتى. پاشاگۇل دەرەۋ دىبىستى باسىپ، توسەكتەن ئتۇسىپ، تازالىق ۇيگە كەلدى، "سالەمەتسىز بە، مەن پاشاگۇلمىن، نە شارۋا؟"، ـ دەپ سۇرادى ول باسەڭ ۇنەمەن.

تەلەفون ۇلۇقشاتتىق جىگىت تۇردالى ابىلەزدەن كەلىپتى. "گۇلي اپەكە، بىرنەشە كۇننەن كەيىن زاۋودقا جۇمىسقا قايتا بارايىن دەپ ەدىم، بولا ما؟"، "بولادى ـ عوي، بالىم، قازىر زاۋودقا ادام قاجەت، قارسى الامىن". سالەمنەن سوڭ، پاشاگۇل 2016 ـ جىلى دۇڭگۇاندا 3 جىل جۇمىس ىستەپ اۋىلىنا قايتقان تۇردالىنىڭ جاڭا ئۇي سالعانىن، باسىنا ئۇي تىگىپ، باۋىرىنا قازان اسقانىن ئبىلدى.

"كەزىندە ول سالت بولاتىن، قولى قىسقالقتان كەلىنشەك الا الماي، ۇنەمى ۋايىمداپ ئجۇرۋشى ەدى. سول كەزدە مەن وعان جاپالىلىقپەن قۇلشىنا ىستەسە، جاقسى كۇندەردىڭ الدان شىعاتىندىعىن ايتىپ ئناسيحات جۇرگىزەتىنمىن. ەندى مىنە ئبارى وزگەردى، ول وسى رەت كەلىنشەگىن ەرتىپ بىرگە اقشا تابۋعا كەلەتىندىگىن ايتتى"، ـ دەپ قۋانا كۇلدى پاشاگۇل.

اناعۇرلىم كوپ اۋىلداسىنىڭ سىرتقا شىعۋىنا تۇرتكى بولۋ ئۇشىن، پاشاگۇل ۇنەمى اۋىلىنا قايتىپ تۇىىسشىلاعان ورايدا، اۋىلداستارىنا سىرتتاعى تاماشا دۇنيەنى ايتىپ، پارتيانىڭ جاقسى ساياساتىن دارىپتەيتىن. 3 ـــ 5 ادامنان 20 ـــ 30 ادامعا كوبەيىپ، ودان جۇزدەن، مىڭنان استى... بارعان سايىن كوبەيگەن اۋىلداستار اق تاياعىن تاستاپ، زاۋودقا كىرىپ جۇمىسشى بولدى، ارحيۆ تۇرعىزىلىپ، كارتچىكالاندىرىلعان 279 كەدەي وتباسى سىرتقا شىعىپ جۇمىس ىستەۋدىڭ ارقاسىندا كەدەيلىكە قوش ايتتى.

13 جاساتعى قىز بالا نۇررزات ئمۇتالىپتىڭ ايعاى مۇگەدەك، ۇزاق ۋاقىت دوڭگەلەكتى ارابانى سەرىك ەتتى. ئمۇتالىپ بابا ەرلى ـ زايىپتى ەكەۋى بىردەي مالشى، بالاسىنىڭ اۋرۋىن ەمدەتكىسى كەلگەنمەن، اقشاسى جەتپەيتىن ەدى.

"ئبزدىڭ زاۋودقا كەلىپ جۇمىس ىستەگەندەر، اقشا تاۋىپ بالانى ەمدەتەسكەندەر". 2018 ـ جىلى پاشاگۇل ۇيىنە قايتىپ تۇىىسشىلاعان كەزىندە، ەرلى ـ زايىپتى ەكەۋىنىڭ قينىشىلىعىن كورىپ قاتتى ابىرجىدى. "ئبىراق ئبز جۇمىس ىستەۋگە كەتسەك، بالاعا كىم قارايدى؟"، "وندا ئۇي ىشتەرىڭمەن بىرگە بارىڭدار!".

وسىدان سوڭ ئمۇتالىپتىڭ ۇيىندەگى 4 جان بىرگە دۇڭگۇانعا كەلدى، ۇلكەن قىزى دا زاۋودقا كىرىپ جۇمىس ىستەدى، ەرلى ـ زايىپتى ەكەۋى جانە ۇلكەن قىزى ئار ايدا 10 مىڭ يۋاننان استام اقشا تاپتى. پاشاگۇل كومەكتەسىپ شيياحاناعا حابارلاسىپ ەمدەتتى، جايشىلىقتا بالانىڭ قالپىنا كەلتىرۋ جاتتىعۋىن جاساۋىنا جاردەمدەستى. 2 جىلدىق ەمدەلۋ ارقىلى نۇررزات باسقالاردىڭ قولتىقتاۋىمەن تۇرەگەلىپ تۇرا الاتىن بولعاندا، جانارىندا بولەكشە نۇر وينادى.

ۇلۇقشات اۋدانىندا پاشاگۇلدىڭ تەلەفون ئنومىرى جۇرتقا جاريا، اۋەلى، توڭىرەكتەگى اقتاۋ اۋدانى مەن تۇان الاڭ، لياڭ ـ دۇيدەگى اۋىلداستارعا دەيىن دۇڭگۇاندا "گۇلىدىڭ" تۇراتىندىعىن، سىرتقا شىعىپ جۇمىس ىستەپ اقشا تاپىپ بولسا، سونى نزدەسە بولاتىندىعىن بىلدەدى. تۇنگى ساعات 2 ـــ 3 تەردەگى گۇاڭجوۋ پويىز ۋوكزالىندا قانشا رەت بوران ـ شاشىنعا قاراماي اۋىلداستارىن كۇتىپ الىپ ـ شىعارىپ سالعانىن پاشاگۇلدىڭ ئوزى دە ساناپ بەرە المايدى.

"ول اۋىلداستارىنا اق جۇرەگىمەن ماملە جاسادى". جاقسى دوسى جو ارچۇن بىلاي دەيدى: پاشاگۇل ئوز قالتاسىنان 18 مىڭ يۋان اقشا شىعارىپ، 42 كەدەي قىزمەتتەسىنىڭ پويىز بەلەتىن الۋىنا كومەكتەستى، ال ئوزى ايعاندىعى سپورت شاقايىن ئبىر كيگەندە 5 جىل كيدى.

"اۋىلداستاردىڭ شينجياڭنان كەلىپ جۇمىس ىستەۋى وڭاي ەمەس، مەن باردا ولاردىڭ دۇڭگۇاندا ئۇيى بار دەپ ۇنەمى ويلايمىن"، ـ دەيدى پاشاگۇل.

"اۋىلداستارىم كەدەيلىكتەن ارىلىپ عانا قالماي، بايۋى كەرەك"

12 ـ ايدىڭ 3 ـ كۇنى ساعات 19دان 30 مينۋتتا ايماق كيىم زاۋودىنىڭ ايەل جۇمىسشىسى 29 جاساتعى ئبۇباتيما مامەتتۇردى جۇمىستان تۇسە سالىسىمەن زاۋود ماڭىنداعى اجارلاندىرۋ، شاشتاراز دۇكەننىنە قاراي جۇگىرە باسىپ شەبەرلىك ۇيرەنۋگە باردى.

بۇرىن قىپ ئورىپ، ايقاستىرا ئتۇيىپ وراپ، ونان سوڭ شاش قىستىرعىشپەن باسىپ، شاش قاتىرعىنى سەپكەندە، ايداي جاس كەلىنىڭ شاشى ابدەن ئتۇيىلىپ بولدى. "تاماشا جاسادىڭ، تەز ارادا ۇستازعا اينالاسىڭ!"، ـ دەپ ماقتادى ۇستازى لي لياڭ.

ئبۇباتيمانىڭ بۇل جەردە شاكىرت بولعانىنا ئبىر ايدان اسقان، 4000 يۋاندىق وقۋ قاراجاتى ئبىر ايلىق ەڭبەكاقىسىنا بارابار، الايدا ونىڭ بۇعان ئشى اشي قويمادى، "ونەر ۇيرەنىپ السام بولدى".

كۇرەڭ قىزىل رەڭدى قىسقا شاش، جالت ـ جۇلت ەتكەن اسىم تىرناق، كۇلگەندە ادەمى كورىنەتىن 8 ئتىسى، كوز الدىندا تۇرعان ئبۇباتيمانى بۇرىنعى ئجونسال كيمدى، اۋزىن اشسا بەتتى قەزارىپ شعا كەلەتىن بويجەتكەنمەن سالىستىرسا، ەكەۋى ەكى ادام دەرلىك. "بۇل بالا ەلپەك!"، ـ دەپ قىزىقتادى پاشاگۇل.

پاشاگۇلدىڭ قاراۋىنشا، "تىنىم تاپپاۋ" اۋىلداس ايەلدەردەگى ئبىر ۇلكەن وزگەرىس. "بۇرىن اۋىل ـ قىستاق ايەلدەرى ئومىر بويى وت باسى، وشاق قاسىنان جانە بالالارىنىڭ قاسىنان ۇزاپ شقپايتىن، ولاردى سىرتقا شعۋعا ئناسيحاتتايمىن دەپ جاعىم تالاتىن. قازىر ولار ىرىقتىلىقپەن ماعان تەلەفون سوعىپ سىرتقا شعىپ جۇمىس ىستەيتىن بولدى، كەيىنگى بىرەۋى ۇيىندەگىلەردى ەرتە كەلدى".

"سىرتقا شققان سوڭ اۋىلداستاردىڭ كىرىسى جوعارىلادى، ونان دا ماڭىزدىسى، كوز ايماق كەڭەيدى، وي ـ ساناسى ئوستى". پاشاگۇل بىلاي دەدى: "وسى جىلداردا سىرتقا شعىپ اقشا تاۋىپ، اۋىلعا قايتىپ ساۋدا ىستەپ بايعاندار بارعان سايىن كوبەيدى. كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋ ساياساتىنىڭ دەمەۋىندە، وعان قوسا سىرتقا شعىپ جۇمىس ىستەگەن جۇمىسشىلاردىڭ اۋىلعا الا بارعان جاڭا كوزقاراسىمەن اۋىلداستار كەدەيلىكتەن ارىلىپ قالماستان، بايۋى كەرەك".

ئار رەت اۋىلعا قايتقان سايىن پاشاگۇل وڭتۇستىك شينجياڭنىڭ داموندىعى وزگەرىستەردى سەزىندى. بارعان سايىن كوبەيگەن كەدەيلىكتەن ارىلتۇ سەحتارى، شارۋاشىلىق قۇرۋ شەبەرحانالارى ىرگە تەپكەن، ايەلدەر شارۋاشىلىق قۇرسا ساياساتتىق قولداۋ دا بار.

"مەن ئبىر قاراپايىم مالشىمىن، مەملەكەتتىڭ جاقسى ساياساتى بولماعاندا، قازىرگى مەن دە بولماس ەدىم". پاشاگۇل كەلەر جىلى اۋىلىنا قايتىپ ايماق كيىم زاۋودىن اشىپ، اپەكە ـ سىڭلىلەرىنىڭ ئۇي ماڭىندا اقشا تابۋىنا مۇمكىندىك جاساۋدى جوسپارلاپ وتىر.

"وسىنىڭ الدىندا ئبىر حابار كوردىم، شينجياڭدا ەڭ سوڭعى 10 كەدەي اۋدان كەدەيلىك قالپاعىن الىپ تاستاپتى"، ـ دەپ قۋانا سويلەدى پاشاگۇل، ـ "الداعى جەردە ئبىز بىرگە قۇلشىنىپ، اۋىلىمىزدى اناعۇرلىم كوركىندەندىرىپ، تۇرمىسىمىزدى اناعۇرلىم جاقسارتايىق!".

جايىمالاپ بەتىنە دەگەندى كورىڭىزدەر

ماحۋ مۇناي الابىنىڭ ييل وندىرگەن مۇنايى 2 ميللىيون تونناداى استى

(باسى 1 ـ بەتتە)

شايقاسقا قاتىناسۋشى 15 ورىننىڭ باسىمدىققا يە كۇشتەرىن شوعىرلاندىرىپ، جوبالاردى زەرتتەۋ، تەحنيكادان قامال الۋ، ۇيىمداستىرىپ سايكەستىرۋ، جۇمىس باسىندا اتقارۋ سياقتى جاقتاردا بىرگە كۇش شعاردى. قازىرگە دەيىن 3 دارەجەلى مۇنايدىڭ گەولوگيالىق قورى ئبىر ميلليارد 600 ميللىيون تونىنا ەكەندىگى تياناقتاندى، مۇنىڭ ىشىندە بارلاپ انقتالعان قور 540 ميللىيون تونىنا، 2017 ـ جىلدان باستاپ كولەمدى اشقانىنان بەرى جاڭا ئوندىرىس قۇراتى جيىنى 5 ميللىيون 485 مىڭ تونىنا بولىپ، وندىرىگەن مۇنايى جيىنى 6 ميللىيون 236 مىڭ تونناعا جەتكەن.

بيىل شينجياڭ مۇناي الابى ىندەت ىقپالىن جەڭىپ، ۇيىمداستىرىپ سايكەستىرۋ، زاتتىق ماتەريالدارمەن قامداۋ، الدىمەن ىستەلەتىن ىستەردى ئبىتىرۋ سياقتى قىزمەتتەردى جاپپاي كۇشەيتىپ، جۇمىس باسىندا بۇىنداردىڭ قاپسىز ئتۇيىلىسۋىن كۇشەيتىپ، ماحۋ مۇناي الابىنىڭ ئوندىرىس جۇمىسىنىڭ ورنىقتى، ئتارتپىتى بولۋىنا شىنايى كەپىلدىك ەتتى. اسىرەسە، بۇرعىلاۋ ماشينىسى بايلىعى، ۇڭعىما مەڭگەرۋ جابدىعى جانە ئوندىرىس تەمپەراتۇراسىن ساقتاۋ سياقتى جابدىق، زاتتىق ماتەريالدارمەن قامداۋدى كۇشەيتىپ، الۋان ئتۇرلى شارالاردى قولدانىپ، قىزمەتكەرلەردىڭ تياناقتانۋىن قامتاماسىز ەتتى؛ وڭىرلەر بويىنشا قۇدىق بۇرعىلاۋ جىلدامدىعىن ارتتىرۋ ۇلگىسىن كەمەلدەندىرىپ، جالپىلاستىرىپ، ماحۋ تيراس جۇيەسى گوريزونتال قۇدىعىنىڭ ورتاشا قۇرىلىس ۇاقىتى 79.7 كۇنگە قىسقارىپ، ماحۋ 1 ۇلگى كورسەتۋ اۋماعىندا، جينلۇڭ 2 قۇدىق اۋماعىندا باعىتتامالى قۇرۋ ـ ئوندىرۋ ۇلگىسى مەن جىلدامدىعىن ارتتىرۋ تەحنيكاسىن قالىپتاستىردى؛ قىسىممەن قابات جارۋ قۇراما تەحنولوگياسىن جاپپاي جالپىلاستىرىپ، قۇرىلىس جۇرگىزۋ ئتارتىبىن ساپالىلاندىرىپ، تۇلعالىق قىسىممەن قابات جارۋدى وندىرىسكە قوسىپ، گوريزونتال قۇدىقتىڭ قىسىممەن قابات جارۋىنىڭ ورتاشا سايكەستىك ونىمدىلىگى سايكەس مەزگىلدەگىدەن 54.2% جوعارىلادى.

داۋ جوباسىنا ساي، ماحۋ مۇناي الابىنىڭ 2025 ـ جىلى شيكى مۇناي ئونىم مولشەرى 5 ميللىيون تونناعا جەتەدى ئارى 6 جىل ورنىقتى جۇمىس جۇرگىزىپ، شينجياڭنىڭ 50 ميللىيون تونىنا مۇناي ـ گاز سالىستىرما مولشەرىن وندىرىسكە قوسۋىنا، ەل ئشى شيكى مۇنايىنىڭ 100 ميللىيون تونناليق ئوندىرىسىن ئونىمدى ورنىقتىرۋعا دەم بەرەدى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

سوندداي ـ اق قازىر ەل ىشىندە تارالعان جاڭا تيپتى ايدارشا ۇيىرۋسپەن قاتىسىسز ەكەندىگىن تۇراقتاندىرعان.

ىندەت تۇىلعاننان كەيىن، گاۋچاڭ رايونى كاسىپتىك زارارسىزداندىرۋ قوسىنىن جانە ورتانى باقىلاۋ ـ ولشەۋ قوسىنىن ۇيىمداستىرىپ، ادامدى، زاتتى، ورتانى بىردەي تەكسەرۋگە تاباندى بولىپ، ورتانى باقىلاۋ ـ ولشەۋ، زارارسىزداندىرۋ جانە سول ورىندى باسقارۋ ـ مەڭگەرۋ سياقتى شارالاردى جاپپاي تياناقتاندىرىپ، ەپىدەمىولوگياليق قاينارىن اداقتاۋدى پارمەندى تىرەكپەن قامدادى. 12 ـ ايدىڭ 14 ـ كۇنى ساعات 18گە دەيىن، جينى 4163 ورىندى باقىلاپ، 5129 پروبريكا ۇلگى الىپ، 12 ئتۇيىندى ورىن ورتاسىن زارارسىزداندىردى.

تۇرپان قالالىق دەنساۋلىق ساقتاۋ جانە سالاماتتىق كومىتەتى پارتكومىنىڭ شۇجيى، ورىنباسار مەڭگەرۋشى مىڭ گوفۋ بىلاي دەپ تانىستىردى: 12 ـ ايدىڭ 14 ـ كۇنى ساعات 0دەن 18گە دەيىن، تۇرپان قالاسىندا جاڭادان ارتقان دياگنوزى تۇراقتاندىرىلعان ناۋقاس جانە اۋرۋ بەلگىسى جوق جۇعمدالۋشى بايقالمادى. 12 ـ ايدىڭ 14 ـ كۇنى ساعات 18گە دەيىن، تۇرپان قالاسىندا دياگنوزى تۇراقتاندىرىلعان ناۋقاس 0، اۋرۋ بەلگىسى جوق جۇعمدالۋشى 4، بارلىعن گاۋچاڭ رايونى مالىمدەگەن.

12 ـ ايدىڭ 14 ـ كۇنى ساعات 9عا دەيىن تۇرپان قالاسى گاۋچاڭ رايونى بارلىق ادامنىڭ نۇكلەين قىشقىلىن تەكسەرۋ قىزمەتىن ورىندىاپ بولدى، 12 ـ ايدىڭ 12 ـ كۇنى مالىمدەلگەن 4 اۋرۋ بەلگىسى جوق جۇعمدالۋشىدان سىرت، قالعاندارىنىڭ تەكسەرۋ ناتيجەسى تۇگەلدەي بولىمسىز بولدى. ەپىدەمىولوگيالىق تەكسەرۋدە كورسەتىلۋىنشە، وسى رەت گاۋچاڭ رايونىنداعى ىندەتتە تۇعىش بايقالعان اۋرۋ بەلگىسى جوق جۇعمدالۋشىنىڭ، سوندداي ـ اق ايەلىنىڭ جانە 4 ـ اۋرۋ بەلگىسى جوق جۇعمدالۋشىنىڭ نۇكلەين قىشقىلىن تەكسەرۋ ناتيجەسى بولىمدى بولۋدان بۇرىنعى ەك جاقىنعى ئبىر رەت نۇكلەين قىشقىلىن تەكسەرۋ ۇاقىتى 12 ـ ايدىڭ 5 ـ كۇنى بولدى، مۇنىڭ ىشىندە شەشىنىڭ نۇكلەين قىشقىلىن تەكسەرۋ ناتيجەسىنىڭ بولىمدى بولۋدان بۇرىنعى ەك جاقىنعى ئبىر رەتكى نۇكلەين قىشقىلىن تەكسەرۋ ۇاقىتى 12 ـ ايدىڭ 7 ـ كۇنى. بۇل 4 ادامعا انتيدەنەلىك تەكسەرۋ جۇرگىزۋ ارقىلى 4 ادامنان الىنعان